

מבדק ABLE מתוקשב

הנחיות להעברת המבדק

מורים יקרים,

בשנת הלימודים תשפ"ב מוצע מבדק **ABLE** (Assessing Basic Literacy in English) בפורמט מתוקשב **בסביבת המודל (moodle)**.

המבדק הופך לרלוונטי וחשוב אף יותר בתקופה זו של משבר הקורונה שבה סביר כי יש תלמידים שצברו פערים בעקבות הלמידה הלא רציפה. המבדק יסייע לכם המורים לאתר תלמידים המתקשים ברכישת הקריאה באנגלית ולזהות את הקשיים הספציפיים שלהם במיומנויות היסוד של השפה. על סמך הממצאים, תוכלו לבנות עבורם תכנית התערבות פדגוגית שנותנת מענה מתאים.

המבדק מיועד להעברה בתחילת כיתה ה' אך אפשר להעבירו גם בסוף כיתה ד', כאשר המורה המלמדת בכיתה ד' תמשיך ללמד את התלמידים גם בכיתה ה'.

המבדק כולל שני חלקים: **חלק כיתתי**, אשר יועבר לכלל תלמידי הכיתה בחדר המחשבים של בית הספר, ו**חלק פרטני דיאגנוסטי**, אשר יועבר במפגש פרטני מורה-תלמיד, רק לתלמידים שיימצאו מתקשים במבדק הכיתתי.

לצורך העברת המבדק יש לפתוח תחילה מרחב למידה במודל ולשייך אליו תלמידים. חשוב כי תערכו היכרות מקדימה עם הפורמט הממוחשב של המבדק. בדפים אלו ריכזנו עבורכם את כל המידע הרלוונטי לצורך העברת המבדק המתוקשב:

[הנחיות להעברת החלק הכיתתי \(Screening Test\)](#)

[הנחיות להעברת החלק הפרטני \(Diagnostic Tool\)](#)

[הנחיות כניסה למערכת ה-moodle ופתיחת מרחב למידה](#)

אם נדרש לכם מידע נוסף אודות אופן העברת המבדק המתוקשב, תוכלו לפנות למדריכה הארצית סיגלית ארדיטי בטלפון 052-4779394 ובמייל sigardit@gmail.com או למדריכה הארצית אהרונה גבריהו בטלפון 054-2818878 ובמייל gvaryahu@gmail.com.

הנחיות להעברת החלק הכיתתי (Screening Test)

החלק הכיתתי של המבדק מיועד להעברה לכל תלמידי הכיתה והוא בודק את הישגי התלמידים במיומנויות הבנת הנשמע, הכתבה והבנת הנקרא. חלק זה יועבר בחדר המחשבים של בית הספר ורובו יתבצע על גבי מסך המחשב. במשימת הכתבה התלמידים ישמעו את המילים להכתבה באמצעות המחשב, אך יכתבו את המילים בעיפרון על גבי דף הכתבה שיחולק על ידי המורה (ראו פירוט להלן).

לפניכם הסברים והמלצות להכנות מקדימות לקראת העברת המבדק, מהלך העברתו ופעולות לאחר סיום המבדק על ידי התלמידים.

הכנות לקראת ההעברה

1. בדיקת תקינות פרטי ההזדהות האישית של התלמידים. כשבוע לפני העברת המבדק המתקשב יש לוודא

שכל התלמידים שצפויים להשתתף במבדק, מצליחים להיכנס לסביבת המודל **בבית הספר** באמצעות פרטי ההזדהות הקבועים שלהם (שם המשתמש והסיסמה). מומלץ לערוך בדיקה זו בחדר המחשבים בו המבדק יתקיים.

לקראת הבדיקה בקשו ממזכירת בית הספר את רשימת פרטי ההזדהות של תלמידי הכיתה. אם במהלך הבדיקה אתם מגלים שישנם תלמידים שאינם זוכרים את סיסמתם האישית, ופרטי ההזדהות שקיבלתם ממזכירת בית הספר אינם תקפים, בקשו מהמזכירה או מרכז/ת התקשוב לבצע עבור תלמידים אלו "איפוס סיסמה" ולהעביר אליכם את פרטי ההזדהות המעודכנים.

שימו לב:

- חשוב שבדיקה זאת תתקיים בבית הספר ולא בבית התלמיד, שכן פעמים רבות פרטי הגישה שמורים במחשב הביתי, ולכן הכניסה מתאפשרת גם ללא הזנת פרטי הזדהות.
- יש תלמידים שמזינים את תעודת הזהות שלהם לאתר משרד החינוך, ומתקשרים להוריהם כדי לבקש את הקוד שנשלח אל מכשיר הטלפון שלהם. דבר זה כמובן לא אפשרי בזמן מבדק, ועל כן אין להתבסס על שיטת כניסה זו.

2. פתיחת מרחב למידה. פתחו מרחב למידה במודל (moodle) למבדק ABLE, ושייכו אליו את הכיתות אשר להן תרצו להעביר את המבדק. אם אינכם יודעים כיצד לעשות זאת, תוכלו לקבל מידע ולצפות בסרטוני הדרכה בדף [הנחיות כניסה למערכת ופתיחת מרחב למידה](#).

3. **היכרות מקדימה עם המבדק.** מומלץ מאד לעבור על המבדק בעצמיכם ולהכירו טרם העברתו לתלמידי הכיתה.
4. **בדיקת תקינות מחשבים.** מומלץ לבדוק מראש את תקינות המחשבים בחדר המחשבים, בו התלמידים יבחנו.
5. **דף ההכתבה.** במשימת ההכתבה התלמידים יכתבו על גבי דף הכתבה את המילים ששמעו במחשב ולא יקלידו אותן, שכן בראשית כיתה ה' ישנה חשיבות רבה לבדיקת האופן בו התלמיד מעצב בעצמו את האותיות. הורידו את דף ההכתבה מסביבת המודל וצלמו אותו מראש כמספר התלמידים.

6. **אוזניות אישיות.** לצורך ביצוע משימת הבנת הנשמע ומשימת ההכתבה יש צורך באוזניות אישיות חוטיות, אותן התלמידים יחברו למחשבים. יש לבקש מהתלמידים להגיע ליום המבדק עם אוזניות אישיות (לא אלחוטיות).

1. המבדק יערך בחדר המחשבים וימשך עד 45 דקות.
2. **הסבירו לתלמידים את מטרת המבדק.** המבדק נועד לסייע לכם לקדם את הלמידה של התלמידים. לדעת טוב יותר במה הם שולטים ובמה הם מתקשים, וכך להתאים את ההוראה בכיתה ובמידת הצורך לעבוד עם חלק מהתלמידים באופן אישי.
3. **תארו בקצרה את שלושת הפרקים של המבדק:** הבנת הנשמע, הכתבה והבנת הנקרא.
4. **בקשו מהתלמידים לחבר את האזניות.** הסבירו שיש לחבר את האזניות עבור שני הפרקים הראשונים, הבנת הנשמע והכתבה.
5. **חלקו את דפי הכתבה.** אמרו לתלמידים שהמילים להכתבה יושמעו במחשב, אך הם יכתבו אותן בדף הכתבה. בתום המבדק אספו את דפי הכתבה המלאים. שימו לב, דפי הכתבה שהתלמידים מילאו ישמשו אתכם הן לחלק הכיתתי, לצורך הזנת הציון הסופי בהכתבה, והן לחלק הפרטני, בו תצטרכו לכתוב בקובץ האקסל באופן מפורט יותר את הטעויות של התלמידים (ראו הנחיות להעברת החלק הפרטני).

בהצלחה!

לאחר ההעברה

1. **מחווין.** רוב החלק הכיתתי של המבדק נבדק באופן אוטומטי על ידי המחשב, למעט משימת הכתבה ושתי שאלות בהבנת הנקרא (שאלות 28-29). המחווין לבדיקה נמצא במרחב הלמידה במודל וניתן להורידו.
2. **החלטה לגבי התלמידים אשר ייגשו לחלק הפרטני.** לאחר שתקבלו את הציונים הסופיים של התלמידים, תוכלו לראות מי הם 30% מהתלמידים אשר השיגו את הציונים הנמוכים ביותר בחלק זה של המבדק, ועבורם נדרש לבצע גם את החלק הפרטני דיאגנוסטי.
3. **קישור למדריכים של צפייה בתוצאות ובדיקת שאלות:**

[דוח תוצאות בוחן \(סרטון\)](#)

[דוח תוצאות בוחן](#)

[בדיקת שאלה פתוחה באופן רחבי לכל הכיתה](#)

הנחיות להעברת החלק הפרטני (Diagnostic Tool)

תיאור כללי

החלק הפרטני של המבדק יועבר ל-30% מהתלמידים בכיתה, אלו שהשיגו את הציונים הנמוכים ביותר בחלק הכיתתי. חלק זה נועד לצורך התמקדות ואיסוף מידע נוסף אודות הקשיים והחוזקות של תלמידים אלו. המידע שייאסף בחלק זה, יסייע לכם בבניית תכנית התערבות, במידת הצורך.

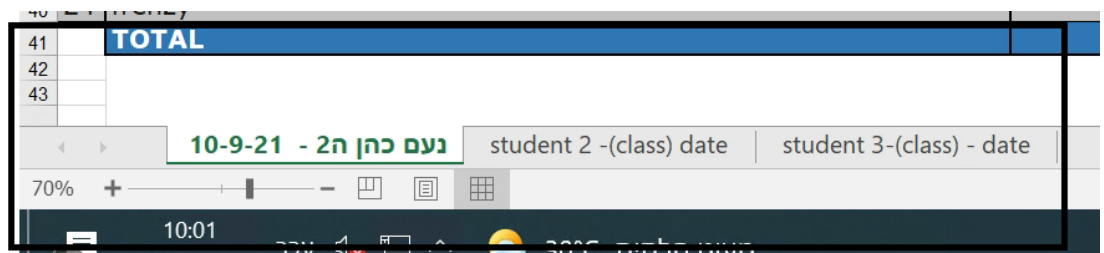
חלק זה כולל חמש משימות ונערך באופן פרטני, מורה-תלמיד, כאשר המורה נותן הנחיות לתלמיד בעל פה, והתלמיד מבצע את המשימות. חלק מהמשימות מלוות בדף או דפים שיש להציג לתלמיד.

העברת החלק הפרטני תלויה בקובץ האקסל אשר נמצא בסביבת הלמידה במודל. בקובץ האקסל תמצאו הנחיות לגבי אופן העברת המשימות וכן את ההוראות שעל המורה למסור לתלמיד בכל משימה. המורים ירכזו את ביצועי התלמידים בקובץ האקסל תוך כדי העברת המשימות, ובסוף התהליך יוכלו להחליט מהו אופי ההתערבות הנדרש.

תיאור העבודה עם קובץ האקסל

להלן הסברים לגבי אופן העבודה עם קובץ האקסל:

1. **כל גיליון בקובץ האקסל מיועד עבור תלמיד בודד.**
2. **עדכון שמות הגיליונות.** עדכנו את שם הגיליון (student – class – date) והזינו במקומו את שם התלמיד, כיתת הלימוד ותאריך העברת המבדק. ראו דוגמה:

3. **מילוי הגיליונות.** מלאו את הטבלאות של משימות 1-5 בגיליון תוך כדי העברת המשימות לתלמיד.

4. הוראות לתלמיד והסברים למורה. אמרו לתלמיד את ההוראות המופיעות בתחילת כל משימה (Instructions to pupil), וקראו גם את ההוראות עבורכם לגבי אופן העברת המשימה והציון (Administration and Scoring).

Diagnostic Tool		
ABLE		
Hebrew Version		
TASK 1		
Phonological Representation		
Instructions to Pupil במשימה זו אני אומר/ת לך מילים. איך צריך/ה להבין את המילים. בכל פעם, אני אומר/ת מילה, ואתה תחזור/תחזרי אחריי על המילה. תחילה נתרגל שלוש מילים לדוגמא. אני אומר/ת את המילה, ואתה תחזור/תחזרי אחריי: sin fable delicate יופי. עכשיו, כשאתה יודעת/מה עריך/עדיך דעושות, נתחיל במשימה. חזור/חזרי אחריי עד כד מילה שאומר.		
Administration and Scoring Say the words in the order in which they appear in Table 1. Write '1' in the Correct column (B) if the pupil repeated the word correctly. If incorrect, write what the pupil said in column C (using any notation that suits you)		
Table 1		
(A)	(B)	(C)
Words to be repeated by the pupil	Correct	If incorrect what the pupil said
candle		
membrane		

5. דפי עזר להעברת המבדק. לצורך ביצוע משימות 3 – 5, תתבקשו להציג לתלמידים דפים שהתלמיד נדרש לקרוא מהם. דפים אלו נמצאים בסביבת המודל וניתן להורידם ולהדפיס עבורכם עותק אחד. להלן דוגמאות לחלק מהדפים.

f	d	u
l	w	h
z	a	y

Example:		
s	t	m

she	tall	basket
friend	car	win
this	has	table
make	rabbit	lazy

6. **אופן הזנת גליון האקסל.** העבירו את משימות 1-5 והזינו את המידע המתקבל מביצועי התלמיד לגליון האקסל בהתאם. הקפידו לסמן '1' בעמודת Correct, כפי שכתוב בהוראות, כשהתלמיד מבצע נכון. באופן זה הקובץ ייסכום באופן אוטומטי את הציון הסופי לכל משימה (ראו להלן סעיף 8). כמו כן הקפידו לכתוב בדיוק את מה שהתלמיד ענה בעמודת If incorrect, כאשר התלמיד השיב תשובה שגויה, כדי שמידע זה ישמש אתכם בהמשך בעת בניית תכנית ההתערבות.

7. **הזנת המידע שהתקבל ממשימת ההכתבה.** משימת ההכתבה הועברה בחלק הכיתתי של המבדק, אך מופיעה גם בגליון האקסל של החלק הדיאגנוסטי לצורך השלמת פרופיל התלמיד. הזינו לתוך טבלת משימת ההכתבה את המידע המלא שהתקבל מתוך דף ההכתבה שהתלמיד מילא בחלק הכיתתי. מידע זה יצטרף גם הוא למידע שיתקבל ממשימות 1-5 של החלק הדיאגנוסטי ויסייע למורה בעת בניית פרופיל התלמיד ותכנית ההתערבות.

סיכום נתוני החלק הדיאגנוסטי

8. **סיכום ביצועי התלמיד.** בחלק התחתון של גליון התלמיד תמצאו **טבלת סיכום אוטומטית** (Automatic Summary) של שש המשימות. טבלה זו מסכמת את ביצועי התלמיד לאורך המשימות ולכן אין להזין בה ערכים. בטבלה זאת יש שתי עמודות correct/incorrect והיא מתעדכנת באופן אוטומטי לפי הנתונים שהכנסתם בטבלאות הקודמות. תוכלו לראות בטבלה עבור כל משימה את הסיכום של מספר התשובות הנכונות ומספר התשובות השגויות של התלמיד. המידע המופיע בטבלה זו ישמש אתכם בעת קביעת פרופיל התלמיד (ראו סעיף 9).

Automatic Summary	Correct	Incorrect
Phonological Skills		
Task 1: Phonological Representation	23	1
Task 2: Phonological Awareness	8	7
Bridging		
Task 3: Grapheme-Phoneme Correspondence Knowledge	16	8
Word Decoding and Encoding Skills		
Task 4: Decoding High-Frequency Words	22	7
Task 5: Decoding Low-Frequency Words	7	8
Spelling	5	5

9. **פרופיל התלמיד.** מתחת לטבלת הסיכום תמצאו את טבלת הפרופיל של התלמיד (pupil profile table). בעמודה השמאלית של הטבלה רשומות המשימות, ובשלוש העמודות הימניות מתואר, עבור כל משימה, כמה טעויות משמעותן מצב שבו "אין צורך ספציפי בהתערבות" (ירוק), מצב ש"דורש מעקב" (צהוב) ומצב ש"דורש התערבות שיטתית" (אדום). הסתכלו בנתונים המופיעים בטבלת הסיכום האוטומטית, וסמנו בטבלת הפרופיל של התלמיד את הערכים המתאימים.

Pupil Profile			
	Number of Errors (Incorrect)		
Phonological Skills			
Task 1: Phonological Representation	0 1	2 3	4+
Task 2: Phonological Awareness	0 1	2 3	4+
Bridging			
Task 3: Grapheme-Phoneme Correspondence Knowledge	0 1	2 3	4+
Word Decoding and Encoding Skills			
Task 4: Decoding High-Frequency Words	0 1 2 3 4	5 6 7	8+
Task 5: Decoding Low-Frequency Words	0 1 2 3 4	5 6 7	8+
Spelling	0 1	2 3 4	5+
	No need for specific intervention	Keep an eye on the pupil and provide some intervention	Design a systematic intervention

למשל, בדוגמה מטה, לתלמיד יש שתי טעויות במשימה 1, כפי שאפשר לראות בטבלת הסיכום האוטומטי, ולכן נסמן את המספר 2 (עמודה אמצעית) בשורה של משימה 1 בטבלת הפרופיל של התלמיד. לאחר סימון כל הערכים הנדרשים, יתבהר לכם פרופיל התלמיד ותוכלו להבין מהן החוזקות ומהם הקשיים של התלמיד ולתכנן התערבות מתאימה.

Automatic Summary	Correct	Incorrect
Phonological Skills		
Task 1: Phonological Representation	22	2
Task 2: Phonological Awareness	15	0
Bridging		
Task 3: Grapheme-Phoneme Correspondence Knowledge	20	4
Word Decoding and Encoding Skills		
Task 4: Decoding High-Frequency Words	25	4
Task 5: Decoding Low-Frequency Words	10	5
Spelling	8	2

Pupil Profile			
	Number of Errors (Incorrect)		
Phonological Skills			
Task 1: Phonological Representation	0 1	2 3	4+
Task 2: Phonological Awareness	0 1	2 3	4+
Bridging			
Task 3: Grapheme-Phoneme Correspondence Knowledge	0 1	2 3	4+
Word Decoding and Encoding Skills			
Task 4: Decoding High-Frequency Words	0 1 2 3 4	5 6 7	8+
Task 5: Decoding Low-Frequency Words	0 1 2 3 4	5 6 7	8+
Spelling	0 1	2 3 4	5+

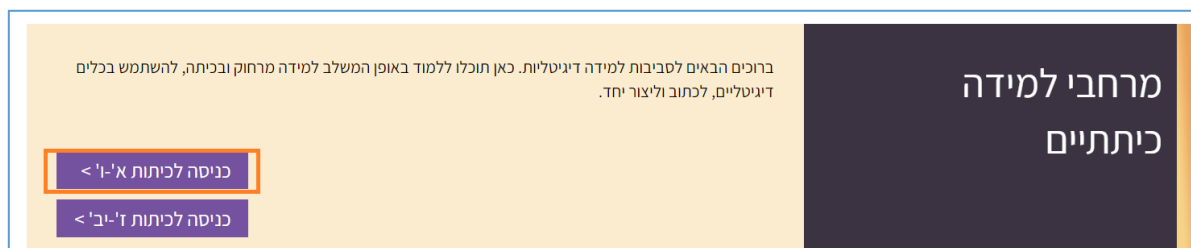
הנחיות כניסה למערכת ופתיחת מרחב למידה

לפניכם הסבר אודות אופן הכניסה למערכת ה moodle של משרד החינוך ופתיחת מרחב למידה עבור מבדק ABLE.

1. היכנסו לדף "למידה דיגיטלית בבית ספר":

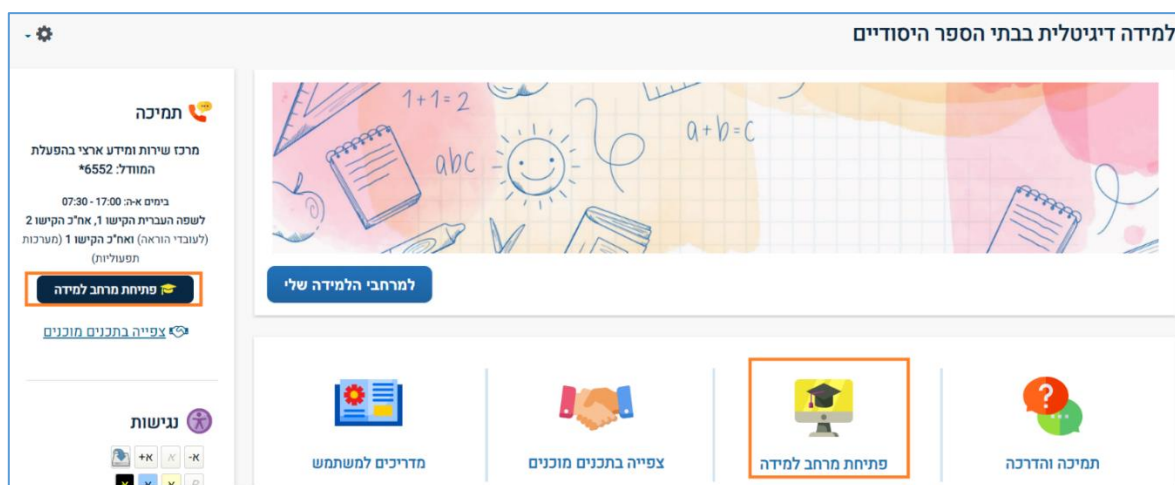
<https://edu.gov.il/tech/mbi>

2. בחרו 'כניסה לכיתות א'-ו' במסגרת הראשונה (מרחבי למידה כיתתיים)

3. הזינו את שם המשתמש והסיסמה שלכם ותועברו לאתר "למידה דיגיטלית".

4. לחצו על כפתור "פתיחת מרחב למידה" (הכפתור נמצא בשני מקומות, ראו צילום מסך)

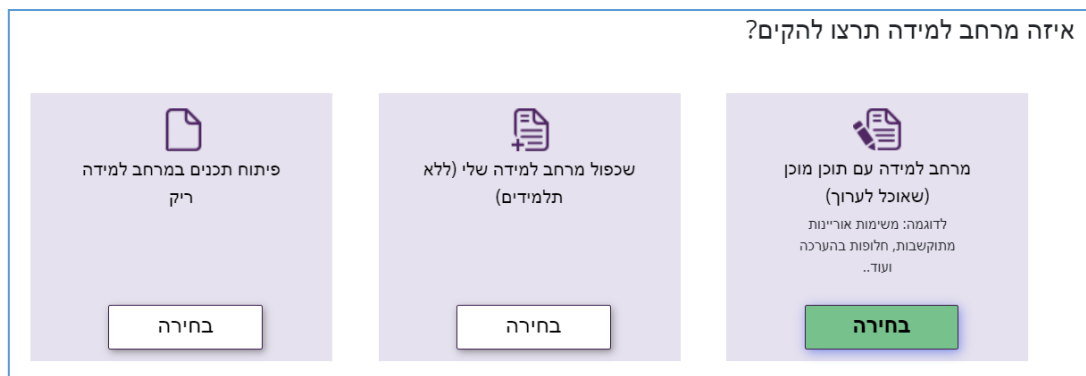

5. יפתח אשף לפתיחת מרחב למידה, באמצעותו תוכלו לפתוח מרחב למידה לכיתתכם במספר צעדים.

א. עקבו אחרי השלבים המתוארים באשף. כדי להתקדם משלב לשלב לחצו על כפתור "הבא".

ב. שימו לב! בעת התקדמות באשף יש לבחור:

i. סוג מרחב הלמידה: מרחב למידה עם תוכן מוכן

- ii. לאחר בחירת פרויקט יש לבחור את התוכן המוכן הרצוי – **מבדק ABLE**.
- iii. אם פתחתם מרחב למידה **עם קבוצות לימוד**, התלמידים ישויכו אליו באופן אוטומטי. מידע נוסף תוכלו למצוא בסרטון: [סרטון הדרכה בנושא פתיחת מרחב למידה עם קבוצות לימוד](#)
- iv. מורים **שאינם להם קבוצות לימוד** יכולים להקים מרחב למידה בעזרת טופס ולשליח תלמידים בשיטת "שיוך עצמי". מידע נוסף תוכלו למצוא בסרטון [הקמת מרחב למידה ללא קבוצות לימוד](#)